

CRÒNICA DE LA BIBLIOTECA BALMES

Primera formació de la Biblioteca

D'ençà que va fer-se el casal de *Foment de Pietat Catalana*, vàrem tenir el pensament de reservar lo millor d'ell, que és el pis principal, per una biblioteca d'estudis religiosos, que fos alhora instrument de treball pels nostres redactors, i centre d'estudi per tothom. Allà anàvem preparant la sala de lectura, esperant el moment de poder-la oferir als nostres amics. Això s'esdevingué al començament de l'any 1923, en què poguérem ja publicar la següent fulla :

BIBLIOTECA BALMES

D'Estudis religiosos

I. — A. QUI VA DESTINADA LA BIBLIOTECA

Grat sia a Déu, FOMENT DE PIETAT CATALANA ja pot obrir al públic la seva *Biblioteca d'Estudis religiosos*. Calia batejar-la, i ha semblat que cap nom podia posar-se-li més escaient que el de BALMES, el primer apòlogista dels temps moderns i home tot nostre.

Aquesta Biblioteca va primàriament ordenada als Sacerdots. Ells, més que ningú, per raó del seu ministeri, senten la necessitat d'una cultura religiosa ampla, intensa i renovellada constantment amb el tresor vell i nou del regne dels cels de què ens parla l'Evangelí; ells, més que ningú, estan mancats dels mitjans dispendiosos que demana una complexitat de ciències tan rica com ho és la cultura religiosa.

Segonament, la Biblioteca obre generosament les seves portes a tots els catòlics il·lustrats. També aquests senten fretura de la cultura religiosa, com element de vida espiritual, i com arma de defensa contra aquells mestres de faules, de què parla Sant Pau, que conviden sempre amb afalacs temptadors. La lectura sanitàosa és avui una necessitat vital, gairebé com l'aliment del cos.

II. — ELEMENTS DE LA BIBLIOTECA

Tres instruments principals té avui la cultura: a) el llibre, b) la revista, c) la conferència.

a) *El llibre* és i serà sempre el principal mitjà de cultura. La BIBLIOTECA BALMES vol distingir entre llibres i llibres, i va principalment als llibres de biblioteca, a les obres fonamentals, a les grans col·leccions; emperò, al costat d'aquests grans monuments d'estudi, no vol que hi manquin les obres elementals de cada ciència, acomodades a totes les intel·ligències. Així, vora els prestatges on es veuen arrengrats els copiosos volums de les grans obres, es trobaran treballs especialitzats de cada ciència religiosa i obres de ràpida informació. És molt lluny encara l'ideal d'aquesta Biblioteca, emperò ja se són fets esforços molt dignes

de consideració. Veus aquí algunes col·leccions, que no es troben plegades en cap altra biblioteca de Barcelona:

- Patrologiae cursus completus de Migne.*
Corpus scriptorum ecclesiasticorum latinorum.
Die griechischen christlichen Schriftsteller der ersten drei Jahrhunderte.
Regesta Pontificum Romanorum.
Hierarchia catholica medii aevi.
Tavole cronologiche critiche della storia della Chiesa Universale.
Atlas Hierarchicus.
Acta Sanctorum.
Analecta bolandiana.
Monumenta Germaniae Historica.
Monumenta Historica S. J.
Recueil des historiens des Gaules et de la France.
- Gallia Christiana.*
Bibliotheca scriptorum graecorum romanorum teubneriana.
Prosopographia Imperii Romani.
Prosopographia Attica.
Oriens Christianus.
Assemani Codex liturgicus.
Dietari de l'Antic Consell barceloní.
Documents de l'Arxiu de la Corona d'Aragó.
Enciclopèdies (d'Esriptura, Teologia, Arqueologia i Litúrgia, Dret Canònic, Història Eclesiàstica, Espasa).
Obres Completes dels grans teòlegs.
Monuments d'Art Cristià de Garruci, Wilpert, Michel, etc.

b) La revista sàvia és el pròleg i l'apèndix del llibre de ciència, i, per tant aquesta Biblioteca ha d'ésser rica de revistes en tots els rams de cultura religiosa, començant per les d'informació general i acabant en les més especialitzades. Aquí el millor ressenyament en aquest ram és el catàleg de les revistes que poden llegir-se en la BIBLIOTECA BALMES.

CULTURA GENERAL

- Documentation catholique.*
Nouvelles religieuses.
Revue catholique des idées et des faits.
Civiltà Cattolica.
Etudes.
Correspondant.
Razón y Fe.
Ciencia Tomista.
Estudios Franciscanos.
Stimmen der Zeit.
The Tablet.
Ibérica.

N. S. JESUCRIST

- Els Missatgers del Sagrat Cor.*
Regnabit.
Hostia.
L'Eucharistie.

VIDA ESPIRITUAL

- La Vie Spirituelle Ascétique et Mystique.*
Revue d'Ascétique et Mystique.

LITÚRGIA

- Ephemerides Liturgicae.*
Revue Grégorienne.

- Bullettin paroissial liturgique.*
La vie et les arts liturgiques.
Vida cristiana.

ARQUEOLOGIA

- Nuovo bolletino di Arqueologia cristiana.*
Bolletí de la Societat Arqueològica Luliana.

ART CRISTIÀ

- Arte Cristiana.*
Zeitschrift für Christliche Kunst.
Gottesehr.

HISTÒRIA

- Revue d'Histoire Ecclesiastique.*
Boletín de la R. Academia de la Historia.

FILOSOFIA

- Revue de Philosophie.*
Rivista di Filosofia neo-scolastica.
Revue néo-scolastique de Philosophie.

SACERDOTALS

- Sal Terrae.*
L'Ami du Clergé.
Reseña Eclesiàstica.
Rivista del clero italiano.
Ilustración del Clero.

APOLOGÈTICA

Revue d'Apologétique.
Rivista di Apologetica Cristiana.
La Scuola dei Fatti.

CATEQUESI

Butlletí catequístic.
Il Catechista Cattolico.
Revista Catequística.

ACCIÓ CATÒLICA

*Bolletino official dell'Azione Cat-
 tolica Italiana.*
Rome.
Le Pélerin.
Jerusalem.

MISSIONS

Revista di studi missionari.
*Zeitschrift für Missions Wissen-
 schaft.*
Las Misiones Católicas.
¡Almas!
El Siglo de las Misiones.
El Apostolado Franciscano.

SOCIOLOGIA

Catalunya Social.
Revista Social.
Dossiers de l'Action Populaire.
Anuario Social.
La Settimana Sociale.
Infantia Nostra.

JOVENTUT

Iuventus.
Tota Pulchra.
Estrella del mar.
Annales de la jeunesse catholique.
Revue des jeunes.
La Veu de l'Angel de la Guarda.

FEMINISME

L'Azione Muliebre.
La Femme belge
La Unión católico-femenina.

TEOLOGIA

*Revue des sciences philosophiques
 et theologiques*
Revue thomiste.
Gregorianum.

SAGRADA ESCRITURA

*Acta Pontificii Instituti Bibli-
 Biblica.*
Orientalia.
Verbum Domini.
Revue Biblique.
Biblische Zeitschrift.
The Expositor.
Tierra Santa.

DRET CANÒNIC

Acta Apostolicae Sedis.
Il Monitore Ecclesiastico.
*Els Butlletins oficials dels bisbats
 de Catalunya.*

CULTURA CATALANA

*Anuari de l'Institut d'Estudis Ca-
 talans.*
Analecta Montserratensia.
Butlletí de dialectologia catalana.
Crònica oficial de la Mancomunitat.
Quaderns d'Estudi.
Revista musical catalana.

LITERATURA

Arte e Vita
Alma Roma.
Catalana.
La Revista.
Literarischer Handweiser.

BIBLIOGRAFIA

Polybiblion.
Bolletino della pubblicazione Italiana.
*Butlletí de la Biblioteca de Catalu-
 nya.*

c) *Les conferències.* Res més inútil que una conferència donada sense preparació i sense finalitat; però res tan educatiu com la paraula sàvia que cau en un esperit ben preparat. L'ideal fóra que la BIBLIOTECA BALMES pogués cada any organitzar conferències o cursos donats per gent tècnica, i anar formant un nucli de joventut selecta interessada en els grans problemes religiosos. Si després fos possible arribar a la creació d'un *Institut Balmes* amb cursos regulars, verdadera escola superior apologètica per formar escriptors i conferenciants, fóra estat assolida la suprema aspiració. Però això mai no passarà de pur idealisme, si no es prepara abans l'ambient de mestres i deixebles, i no vénen ànimes gene-

roses que posin els fonaments econòmics d'una obra que necessita grans cabals.

III. — MITJANS DE SOSTENIMENT DE LA BIBLIOTECA

La Biblioteca, com a fillola que és de FOMENT DE PIETAT CATALANA, viurà del seu mateix esperit. Aquest s'és volgut que fos ben evangèlic: *gratis accepistis, gratis date*. Està privat pels estatuts tota mena de lucre; per tant ha de viure sempre de caritat. Emperò en retornar al pròxim la caritat rebuda, tampoc es pot caure en una beneficència desassenyada, que fa que de res no s'estimi lo que res costa; ans encara és també caritat, el que tots cooperin *in pondere et mensura* a l'obra comú de tants esforços espirituals. És clar que la formació i creixença normal de la Biblioteca ha de venir de més generoses inspiracions, no pas de l'òbol modestíssim dels lectors; però cal esperar que d'aquest es mantinguin les despeses generals ordinàries.

Per totes aquestes raons, doncs, la present Biblioteca no ha d'ésser pas una d'aquestes sales on es va a passar temps més o menys útilment, només per l'espai de llegir una estona lo que a mà vingui, sinó un clos destinat a gent selecta, que senti necessitats espirituals, que vulgui fer un petit esforç per a satisfer-les, i que aquest esforç es capitalitzi, per dir-ho així, en l'amor d'una obra colectiva de vera germanor. La Biblioteca, doncs, ha de tenir socis.

IV. — ELS SOCIS DE LA BIBLIOTECA

Els socis seran de dues categories: protectors i lectors.

Socis protectors seran aquells qui contribuiran a l'acreciment de la Biblioteca, pagant *anualment* la subscripció a una gran revista, o la compra d'un llibre important. Per senyalar un cànon general, s'ha determinat que la quota sigui de cinquanta pessetes.

Socis lectors seran aquells qui contribuiran a les despeses generals que ocasiona la Biblioteca. Aquests seran de dues menes:

Lectors residents a Barcelona, que pagaran cinc pessetes anyals.

Lectors forans, que pagaran una pesseta anyal.

Tots els socis tindran els següents drets:

1.er Podran utilitzar els llibres i revistes de la Biblioteca, les hores destinades pel reglament, dintre la sala de lectura.

2.^{on} Tindran dret al préstec de llibres, segons reglament, sempre que siguin de la secció de duplicats.

3.er Tindran dret a la proposta de compra de llibres que no siguin a la Biblioteca, mentre no desdiguin del seu fi.

4.^{rt} Tindran dret preferent a assistir a les conferències que es donin en la Biblioteca.

5.^b La Biblioteca s'encarregarà de servir (renunciant a tota comissió) les obres que cada soci desitgi comprar, tant de llibreries nacionals com estrangeres.

Festa inaugural

Tres mesos després, el dia 27 d'abril, fèiem la festa inaugural.

Al matí d'aquesta diada de la Mare de Déu de Montserrat, festa patronal de la nostra casa, hi hagué Missa de Comunió general a la Capella del Palau Episcopal. A les sis de la tarda, l'Eminentíssim senyor Cardenal Vidal i Barraquer, Arquebisbe de Tarragona, revestit d'ornaments litúrgics, féu la solemne benedic-

ció de la Biblioteca i de tot el Casal. Seguidament començà la sessió inaugural, presidida per l'esmentat Cardenal, acompanyat del Dr. Ramon Guillet, Bisbe de Barcelona; el Dr. Justí Guitart, Bisbe de la Seu d'Urgell; el Dr. Francesc de P. Parés, Vicari general de Barcelona; la Junta del *Foment de Pietat Catalana*, amb assistència de molts senyors Canonges i Professors del Seminari de diferents diòcesis catalanes, Superiors d'Ordes religioses, distingits representants de la cultura catalana i gran concurs d'amics que omplia totes les sales. Tots els Prelats de Catalunya que no eren presents, enviaren cartes de benedicció.

Obert l'acte pel senyor Cardenal, En Jaume Raventós, President de la Junta del *Foment de Pietat Catalana*, explicà l'estructura d'aquesta obra, remarcant la seva significació social. Mossèn Eudald Serra, Director, donà llargs ressenyaments i estadístiques del seu desplegament, començant de la primera fulla humilíssima que es va publicar, fins arribar a l'actual floració esplèndida en què les xifres arriben a milions. El consiliari P. Ignasi Casanovas, de la Companyia de Jesús, exposà l'esperit sobrenatural, purament evangèlic, que informa tota l'obra, fent-li adoptar mitjans que la distingeixen de totes les similars, i al qual ha d'atribuir-se l'èxit assolit. Parlà llargament de la *Biblioteca Balmes*, que aquell dia s'inaugurava, explicant la seva raó, el seu fi, els seus mitjans, el seu funcionament i el caràcter que hauria de tenir de centre d'estudi seriós, reposat i ple de modèstia evangèlica.

Finalment parlà el Sr. Cardenal. Ell, amb tots els Bisbes de Catalunya, prenen sota la seva paternal protecció l'obra del *Foment*, ordenada a fins espirituals, en lo qual no fan sinó seguir la direcció del Papa, que tan enamorat en quedà quan li fou presentada, i per això la beneí afectuosament i omplí de gràcies. Era necessari un centre d'estudis religiosos, com el que s'obria amb la *Biblioteca Balmes*, on els sacerdots i escriptors catòlics de la Província Eclesiàstica Tarraconense tinguessin un recés de treball, i del qual podrien sortir obres importants en els diferents ordres de ciència religiosa, particularment en la història eclesiàstica de la nostra terra. Convindria que la *Biblioteca Balmes* tingués un anuari per recollir treballs, projectes i iniciatives.

Com a memòria d'aquesta diada gloriosa, i com a darrera pedra del nostre casal, fou posada en el pòrtic de l'escala d'honor la següent inscripció, gravada en or damunt marbre finíssim ivori.

A MAJOR GLÒRIA
DE
DÉU
I LA HUMIL VERGE MARIA
PER A
FOMENT DE PIETAT CATALANA
FOU BASTIT AMB PIES ALMOINES AQUEST CASAL
L'EMINENTÍSSIM SENYOR
CARDENAL ARQUEBISBE DE TARRAGONA
FRANCESC D'A. VIDAL I BARRAQUER
EL BENEÍ SOLEMNIALMENT
EN LA FESTA PATRONAL DE
LA MARE DE DÉU DE MONTSERRAT
XVII ABRIL, MCMXXIII.

Reglament de la Biblioteca

Per al recte funcionament de la *Biblioteca* fou escrit el següent Reglament:

TITOL PRIMER**FI I NATURALESA DE LA BIBLIOTECA**

La *Biblioteca Balmes* és una biblioteca d'estudis religiosos en tota la seva amplitud, ordenada a ser instrument de treball dels redactors de FOMENT DE PIETAT CATALANA, i mitjà de formació religiosa i cultural dels fidels en general i particularment dels sacerdots i seminaristes. Constitueix una secció del FOMENT DE PIETAT CATALANA, el qual la funda i sosté com a propietat seva.

TITOL II**GOVERN DE LA BIBLIOTECA**

1. La Biblioteca és regida per una Junta posada lliurement per la Junta de FOMENT DE PIETAT CATALANA, la qual es reserva sempre la ratificació dels acords de la primera perquè tinguin valor executiu.

2. La Junta de la Biblioteca està composta de President, Director, Bibliotecari, Consellers i Tresorer.

3. El càrrec de *President* és d'honor i dignitat dintre la Junta, i de representació en les relacions de la Biblioteca amb altres entitats similars.

4. El *Director* vetlla per l'esperit de la Biblioteca, regeix les publicacions i actes culturals de la mateixa, convoca i dirigeix les reunions de la Junta, i expedeix els títols de Soci Honorari.

5. El *Bibliotecari* dirigeix l'organització de la Biblioteca i la feina dels seus oficials, és el secretari de totes les publicacions, fa el pressupost de despeses, proposa les compres de llibres i subscripcions, i expedeix els títols de Soci Protector i Soci Lector.

6. Els *Consellers* uns són eclesiàstics especialitzats en estudis religiosos, i altres són seculars competents en diferents rams de cultura. El seu ofici és contestar a les consultes que se'ls facin, col·laborar a les publicacions de la Biblioteca i proposar lo que judiquin oportú pel seu bon regiment.

7. El *Tresorer* és el mateix de FOMENT DE PIETAT CATALANA.

TITOL III**SOCIS DE LA BIBLIOTECA**

1. Són Socis de la Biblioteca aquelles persones a qui es dona el títol de tals, acreditat en el carnet corresponent. Els *Socis* són de tres menes: *Honoraris*, *Protectors* i *Lectors*.

2. *Socis Honoraris* són els qui treballen literàriament en bé de la Biblioteca i de les seves publicacions.

3. *Socis Protectors* són els qui contribueixen al sosteniment de la Biblioteca amb la quota de 50 pessetes anyals.

4. Els *Socis Lectors* són de dues menes: *residents* i *forans*.

a) *Socis Lectors residents* són els qui tenen domicili a Barcelona, i paguen 5 pessetes anyals.

b) *Socis Lectors forans* són els qui no tenen domicili a Barcelona, i paguen 1 pesseta anyal.

TITOL IV**DRETS I DEURES DELS SOCIS DE LA BIBLIOTECA**

Els Socis de qualsevol de les categories esmentades tenen els següents drets i deures:

1.er Poden usar dels llibres i revistes de la Biblioteca dintre la sala de lectura, en les hores i amb les condicions senyalades en el Títol V d'aquest reglament.

2.^{on} Tenen dret al préstec de llibres duplicats, amb permís de Bibliotecari i firmant el rebut corresponent.

3.er Tenen dret de proposar la compra de llibres que no siguin: la Biblioteca, mentre no caiguin fora del seu fi.

4.^t Tenen dret preferent d'assistir als actes de la Biblioteca, metre acudin amb la deguda oportunitat.

5.^{nt} Tenen dret d'encarregar a la Biblioteca la compra de llibres a llur compte, cedint-los aquella el benefici de comissió. No s'entén:ta la comanda fins que hagin omplert i firmat la corresponent papeta, contraient aleshores l'obligació d'acceptar i pagar el llibre encomat.

TÍTOL V

LLEIS DE LA SALA DE LECTURA

1. Els lectors poden consultar el catàleg d'autors i de matèria i treure's ells mateixos els llibres.

2. Tot llibre tret del prestatge ha d'ésser deixat damunt la taula, sense que el lector pugui tornar-lo al lloc corresponent.

3. No es pot fer cap senyal en els llibres.

4. No es pot escriure damunt ells.

5. No es pot treure cap llibre fora la sala de lectura.

6. No es poden mudar de lloc llibres ni objectes de cap mena.

7. No es pot fumar.

8. S'ha de guardar silenci.

9. La Biblioteca serà oberta als Socis tots els dies feiners, alati de nou a una i a la tarda de cinc a vuit. S'exceptuen les hores delati del dilluns, que es destinen a la neteja, i altres ocasions extraordinàries.

Projecte de l'Analecta Sacra Tarraconensia

Les recomanacions del Sr. Cardenal no les perdérem ni un moment, i psades les coses, i consultades amb gent competent, determinàrem publicar lseguent fulla, que fou enviada als Srs. Bisbes, Canonges, Professors de Semari, Ordes Religioses, i a totes les persones d'especial competència en els estudis:lesiàstics.

ANALECTA SACRA TARRACONENSIA

En la festa inaugural de la *Biblioteca Balmes*, el senyor Cardenal de Tarragona clogué les moltes i belles coses que foren dites amb un plament encoratjador i magnànim, on, entre altres moltes coses, deia: la Junta de *Foment de Pietat Catalana* que desitjava vivament que la *Biblioteca Balmes* fos un centre de ciència religiosa de la Províncialesiàstica Tarraconense, i que tingués un òrgan de publicació per aquesta mena de treballs.

Aquesta proposta del nostre senyor Cardenal la trobem tan sta, que sembla el complement natural d'una Biblioteca com la nostra, que no volem que sigui solament un centre d'estudi passiu, sinó un nucli ac de publicacions de ciència religiosa. Havem pensat, doncs, seriosament:om podríem donar curs a una idea tan justa i autoritzada, i exposarem:quí lo que de moment ens ha semblat més oportú.

Deixem de banda la publicació d'obres que tinguin personalitat ion-sistència pròpies, perquè per lo mateix quiscuna tindrà en la seva atu-raleza la seva pròpia llei; i anem a parlar d'una publicació periòdicim-

pulsora i acollidora d'activitats científiques més vives, més espontànies, no tan fermes i transcendents com l'obra definitiva, però certament fecundes d'ideals i de futures realitzacions. De moment sembla que hem d'anar a un *Anuari*, que podríem prèviament calcular que seira un volum en quart de quatre a cinc centes planes. Un treball així ni és cosa preteriosa i fora de mida, ni oprimeix amb la urgència d'una revista, ni està mancat de l'estímul d'una publicació fixa. Acceptat aquest pensament com el més oportú i únic realitzable en aquest moment, es presenten alguns qüestions més concretes que cal proposar i resoldre prèviament.

I. NOM DE L'ANUARI. Hauríem de buscar un títol que digués bé lo que volem que sigui la nostra publicació, es a dir, un recull de treballs de ciència religiosa de tota la Clerecia de Catalunya. Ens sembla que compliria totes aquestes condicions i tindria la dignitat i aire d'altres publicacions consemblants de dintre i fora de casa, el de *Analecta Sacra Tarraconensia*.

II. CONTINGUT. Podria dividir-se en cinc seccions:

a) *Estudis*. Aquesta part, la principal i més difícil, la formarien aquells treballs més pensats i de certa amplitud i consistència personal, que arribin o s'acostin molt a la monografia. Aquí entrarien tesis doctorals o proves d'estudis ben treballades, que els joves no saben o publicaran; com també discursos inaugurals o de gran solemnitat fets per professors especialitzats i de mèrit.

b) *Notes*. Tot home d'estudi troba coses petites, però precioses: un fet desconegut, un document amagat, un llibre raríssim, un text mal comprès, i altres coses consemblants que resten infructuoses, perquè s'espera una ocasió més oportuna de publicar-les, que no sol arribar mai. Creiem que fóra molt aprofitada una secció dedicada a aquestes humils notes d'estudi.

c) *Butlletins*. Fóra cosa utilíssima i molt plaent trobar en l'Anuari una síntesi ben feta de cada ram de ciència religiosa en l'any anterior: les obres cabdals publicades, les principals qüestions debatudes en les revistes, les noves orientacions sanes o perilloses, sobretot les fons d'estudi i amplificació.

Especifiquem alguns dels butlletins o cròniques que es podrien fer:

Filosofia.	Apologètica.	Arqueologia cristiana.
Psicologia.	Oratòria sagrada.	Música religiosa.
Teologia.	Dret Canònic.	Lingüística.
Moral.	Sociologia.	Bibliografia.
Antic Testament.	Ascètica.	Llengua llatina.
Nou Testament	Mística.	Llengua grega
Patristica.	Litúrgia.	Llengua catalana
Història Eclesiàstica.	Art religiós.	Literatura catalana.

Si cada any, o lo més sovint possible, podíem tenir cròniques ben fetes del moviment universal en quiscuna d'aquestes matèries, donaríem als nostres sacerdots i als catòlics estimadors de la cultura religiosa un gran mitjà d'estudi. Dues coses necessitem per a realitzar aquest ideal. La primera i principal és trobar una persona competent en cada ram, de bon judici i plena de zel, que prengui pel seu compte redactar la crònica corresponent. Aquest és un dels fins principals perquè s'estampa aquest projecte, i és enviat arreu als homes d'estudi. Segurament es necessiten instruments de treball, i aquests procurarà oferir-los generosament la *Biblioteca Balmes*. Tenim ja les millors revistes en cada ciència religiosa,

i aspirem a adquirir les més importants obres que es publiquin per tot lo món.

Els butlletins haurien d'ésser redactats sense retòriques, amb llenguatge clar, sobri i rublert de doctrina, tal com ho fan les revistes més prestigioses, o com estan escrits els diferents capítols de la història de les religions en el manual *Christus*. L'extensió hauria de ser moderada, per exemple de vuit o deu planes com les d'aquest projecte.

d) *Crònica*. Contindria un ressenyament proporcional al mèrit de les següents coses: llibres publicats en la Província Eclesiàstica, festes científiques o literàries, treballs importants de revistes, memòries de museus diocesans, vida dels seminaris, conferències, etc. Caldria trobar un diligent cronista de cada bisbat.

e) *Bulletí de la Biblioteca Balmaes*. Aquí es donaria compte del moviment de la Biblioteca en llibres i revistes, perquè tothom sabés els mitjans d'estudi i de treball que ofereix als seus socis.

III. REDACTORS. Haurien de ser de tots els bisbats, de la clerecia secular i regular i dels laics més competents en cada matèria.

IV. DIRECCIÓ. Aquesta publicació, com totes les de la *Biblioteca Balmaes*, serà dirigida pel Director de la Biblioteca, tindrà per Secretari de redacció el Bibliotecari, i per Consellers els qui ho són de la mateixa Biblioteca.

V. TEMPS DE PUBLICACIÓ. Els redactors hauran d'entregar els seus treballs per tot el mes de desembre. A principi d'any començarà l'estampació, i serà repartit el volum en la festa patronal de la Mare de Déu de Montserrat.

L'any 1924 fóra el primer any de treball, preparant el volum que sortiria per l'abril de 1925.

Conferències de 1923

Mentre anàvem rebent contestes a la nostra consulta, la *Biblioteca Balmaes* funcionava ja normalment, oferint als seus socis cada dia major i millor utilitatge d'estudis. Algunes vegades aquell recés perd la seva habitual quietud i recolliment, per convertir-se en sala de conferències, a les quals, però, mai no es dona el caràcter de multitud, sinó el més triat de gent selecta especialment convidada. Farem aquí un breu ressenyament de les que s'han donat fins ara.

El dia primer del mes de maig fou llegit un treball del Dr. Enric Finke, professor de la Universitat de Friburg d'Alemanya, en què explicava les relacions de l'Església i Catalunya en la segona meitat de l'Edat Mitjana. Aquest home eminent, particularment en estudis d'història eclesiàstica, va passar una llarga temporada de l'any 1923 treballant en els arxius de Barcelona, estatjat en la residència sacerdotal del *Foment de Pietat Catalana*; i volent contribuir a la inauguració de la Biblioteca Balmaes, escriví expressament aquesta conferència, que fou traduïda al català pel Dr. Antoni Griera. Va publicada en aquest volum.

El dia 3 de maig donà la segona conferència el P. Josep M.ª March, de la Companyia de Jesús. Prengué per tema el *Liber Pontificalis* i el manuscrit de Tortosa, que ell va descobrir en el riquíssim arxiu d'aquella catedral, i que fa necessària una revisió d'aquesta font d'història eclesiàstica, una de les més autoritzades. Mentre prepara aquest treball, molt esperat del món científic, va donar-nos un tast de lo que serà la nova edició del *Liber Pontificalis*.

L'eminent sigil·lograf don Ferran de Sagarra i de Siscar, membre de l'Ins-

titut d'Estudis Catalans, tenia assignat el dia 8 per parlar de la sigillografia eclesiàstica catalana. Una malaltia sobtada el privà de fer la seva tasca, i per no defraudar la selecta concurrència de tot esplai literari, el P. Ignasi Casanovas, de la Companyia de Jesús, improvisà un parlament sobre l'epistolari i biografia de Balmes que té en preparació.

El dia 11 el Dr. Josep Tarré, Prev., parlà del missal romà, de la seva història i del seu contingut. La dissertació fou absolutament tècnica, amb aquella competència d'especialista en aquestes matèries que caracteritza el conferenciant; però tenia demés el valor tàcit d'una preparació a l'edició catalana del missal, obra magna en què temps ha treballa, i que serà una de les més glorioses publicacions del *Foment de Pietat Catalana*, tant si es considera com a llibre de sòlida formació litúrgica pel nostre poble, com si es mira com a exquisida manifestació de bon gust en la presentació artística i tipogràfica.

El dia 15 tocà el torn al Dr. Antoni Griera, membre de l'*Institut d'Estudis Catalans* i autor, entre molts altres treballs lingüístics, del monumental *Atlas lingüístic de Catalunya*. Prengué per tema la seva dissertació la influència del Cristianisme en el lèxic de les llengües romàniques, i d'una manera molt particular en la nostra llengua catalana. Obra original i notabilíssima, tant pel seu aspecte científic, com per l'apologètic.

Finalment, el dia 17 de maig el Dr. Miquel Vilatimó, Prev., professor aleshores del Seminari de Vich, i ara de la Universitat Pontifícia de Tarragona, dissertà magistralment sobre els conceptes de voluntat, llibertat i responsabilitat, tan fonamentals en tot l'ordre moral. Amb aquesta conferència, granada i plena de seny, que publiquem també en aquest volum, fou acabat aquest primer cicle de conferències, en què es demostraren les especials condicions de quietud, recolliment i bon to que té la nostra *Biblioteca Balmes* per ésser càtedra de selectes vetllades científico-religioses.

Festa patronal de 1924

L'any 1924 també vàrem celebrar la nostra festa patronal de la Mare de Déu de Montserrat amb festa religiosa, al matí, a la capella del Palau Episcopal, i a la tarda amb una vetllada a la *Biblioteca Balmes*. El President, Director i Consiliari van donar compte als amics reunits de la vida del *Foment de Pietat Catalana* en les seves diferents seccions, totes, gràcies a Déu, en progressió molt confortadora. Entre elles ressortí l'*Obra del Sant Evangeli*, fins aleshores en vida oculta de treball, i ara en ple esclat d'activitat apostòlica. Un mes feia tot just que havia llençat al públic la primera edició de l'Evangeli amb deu mil exemplars, i ja no en quedava ni un. S'estava ja treballant a tota màquina en una segona edició de vint-i-sis mil. L'ideal de l'*Obra* és arribar a fer un exemplar per cada u dels tres milions de germans que parlen la llengua catalana.

Conferències de 1924

La festa montserratina s'allargà donant a la *Biblioteca* una tanda de *Conferències culturals de Primavera*. El conferenciant fou el P. Ignasi Casanovas, i el tema venia anunciat amb les següents paraules: "El Dr. Josep Finestres centre de la nostra cultura del segle XVIII^è". Les conferències foren cinc.

La primera fou donada el dia 28 d'abril amb el tema: "Estat cultural de Catalunya a principis del segle XVIII^b". Estem massa avesats a dir que el segle XVIIIe és un segle de mort. La veritat és tot lo contrari, o sigui, que en ell hi hagué un renaixement cultural de primera força, com ho proven les grans figures que arriben fins al segle XIXe, i sobretot la meravellosa florida literària i científica que esclata a Itàlia en arribar-hi els nostres jesuïtes exiliats tirànicament per Carles III. El segle de mort per nosaltres és el XVIIe, com ho prova la documentació de l'ensenyament públic i privat que ha arribat fins a nosaltres. Amb el segle XVIIIe neix la Universitat de Cervera, que, contra tota previsió humana, havia d'ésser bressol d'una cultura, gràcies principalment al doctor Josep Finestres.

El dia 2 de maig fou desenrotllat el tema: "Valor personal d'En Finestres". Fou presentat pel P. Casanovas com un príncep del Renaixement, auriolat de tota cultura; però, demés, com un home moralment perfecte, tal com pertocava al qui havia d'ésser mestre de tots. Recollí dels contemporanis els testimonis més explícits, que demostren la universal admiració amb què dintre i fora de casa era venerat i consultat com un oracle. En un mestratge de seixanta anys pot afirmar-se que Finestres és tota la Universitat de Cervera, i aquesta era l'única Universitat d'Espanya que aleshores tenia vida pròpia, i es feia obirar de l'estranger gràcies a la resplendor vivíssima d'En Finestres.

La tercera conferència s'escaigué el dia 5 de maig, parlant de "L'escola d'En Finestres". Mayans deia d'aquest home que era el mestre universal d'Espanya; però la seva càtedra de Cervera, i potser encara més la seva casa patriarcal, fou una escola de savis en tota mena d'alta cultura. Aquesta conferència fou una recensió dels homes que sortiren d'aquesta escola, o tingueren amb ella algun contacte espiritual, anotant els mèrits singulars de quiscun. Particularment fou Finestres el mestre de les noves generacions de jesuïtes, que promogueren, primer aquí, i després a Itàlia, una vertadera renovació en tota llei de cultura.

La quarta conferència s'esdevingué el dia 9 de maig, amb el tema: "Renovació cultural de Catalunya". Quatre aspectes presenta aquesta renovació: el literari, el científic, el crític i el jurídic. Expressar en quiscun d'aquests aspectes quins homes hi treballaven, per quins mitjans, amb quin èxit, sempre sots l'alta inspiració del Mestre, fou tasca llarga i complicada d'aquesta conferència, que hauria demanat un llibre.

La cinquena i darrera conferència fou donada el dia 12 de maig, per explicar la "Decadència". L'expulsió dels jesuïtes l'any 1767 i la mort d'En Finestres l'any 1777 foren el principi d'una ràpida decadència en la Universitat de Cervera, que allargà la seva agonia fins l'any 1842, en què ja no era sinó una fantasma. D'aquell enrunament tràgic restaren, com columnes monolítiques, figures de gran valor, entre les quals la més alta fou don Ramon Llätzer de Dou, fill predilecte d'En Finestres, que envellí gairebé tant com la Universitat cerverina, de la qual fou el darrer Celler, com per enllaçar la cultura del segle XVIIIe amb les primeres figures de la renaixença catalana: Aribau, Martí d'Eixalà, Roca i Cornet, Milà i Fontanals, Rubió i Ors, i sobretot amb Balmes, que s'alçava com un sol ixent quan la Universitat anava a la posta. La conclusió darrera, deduïda de tan llarga exposició de fets, era que, si la renaixença catalana no vol ésser borda o desagraïda, cal que busqui els seus pares, i aquests els trobarà en les fondàries del segle XVIIIe.

Darrera aquestes conferències en vingué una segona sèrie interessantíssima.

Tenim entre nosaltres el P. Pere Voltas, Missioner de l'Immaculat Cor de Maria, que venia de Rússia, on havia presidit a Rostow la missió pontifícia de socors; i era molt convenient sentir de persona tan autoritzada l'explicació d'aquest enigma afros que a tothom turmenta, la revolució russa. Els dies 26, 28 i 30 de maig de 1924 foren satisfets a bastament els nostres desigs i l'expectació de tothom per escoltar aquestes tres interessantíssimes conferències.

En la primera explicà el P. Voltas les causes de la revolució russa, reduint-les a quatre: la qüestió política, la qüestió religiosa, la qüestió agrària i la guerra mundial. Aquí vàrem veure ben explicades les raons proporcionals d'un fet extraordinari, que, sense aquests precedents, fóra inexplicable.

En la segona conferència va proposar el programa revolucionari comunista, en l'ordre religiós, en l'ordre polític i en l'ordre econòmic. L'estat actual de Rússia no és encara l'ideal a què aspiren els comunistes; és només un instrument transitori per destruir lo que destorba, i sobretot per preparar una generació d'homes d'esperit verament comunista, sense cap de les preocupacions que queden de l'antiga organització.

La tercera conferència fou un ressenyament de les conseqüències de la guerra i de la revolució. La més tènica fou el monstre de la fam, que devorava per milers i per milions els abandonats per l'estat comunista, mentre davant seu els privilegiats feien ostentació d'un luxe i desenfrè espantós. Europa i Amèrica organitzaren missions de socors, entre les quals, si no la més rica, certament la més apostòlica fou la del Sant Pare, distribuïda en diverses regions, i que salvà incomputables víctimes que la mort ja tenia assenyalades.

El caràcter més notable d'aquestes conferències fou el científic. El P. Voltas no es deixava seduir per l'anècdota o per la descripció, sinó que anava dret a l'anàlisi de l'estat social, intel·lectual i psicològic del poble rus en les seves diverses categories, i sobretot a la comprensió, per nosaltres tan difícil, de l'ideal comunista, que és un nou món o un infern. De tot en ressortia naturalment l'argument apològic de la nostra religió i de l'acció de l'Església Catòlica, molt particularment de l'esperit magnànim del Papa, per a qui el conferenciant va demanar a tots un testimoni d'admiració. La concurrència fou extraordinària.

Cal remarcar la prova ben explícita d'amor a la nostra llengua que volgué donar el P. Voltas. Allunyat de la pàtria gairebé d'infant, no ha perdut la saba de la llengua ni l'esperit nostrat. Era una delícia veure com la paraula i expressió catalana lluitava heroicament contra el davassall de llengües estrangeres que li eren familiars: l'italià, el francès, l'anglès, el rus; i com el pensament principal havia de desentendre's a dreta i esquerra d'infinat d'idees que sortien al pas, fins que, finalment, brollava ple i fulgent el concepte essencial, vestit d'una expressió catalana pura i ben sentida.

Comissió tècnica de l'obra del Sant Evangelí

El dia 9 de juny de 1924, segon dia de la Pasqua de l'Esperit Sant, es tingué la primera reunió plenària de la *Comissió tècnica de l'Obra del Sant Evangelí*, que, després de successives agregacions, quedà constituïda en la forma següent:

President: Dr. Isidre Gomà, Ardiaca de Tarragona.

Censor: Dr. Francesc Faura, Lectoral de Barcelona.

Consiliari: P. Andreu Fernández, S. J., President del Pontifici Institut Bíblic, de Roma.

Secretari: Dr. Pere Ginebra, Llic. en Sda. Escriptura, per l'Institut Bíblic.

Arxiver: Dr. Josep Casanellas, Batxiller en Sda. Escriptura, per l'Institut Bíblic.

Vocals: Dr. Marià Serra i Esturi, traductor de l'edició (any 1912) del Sant Evangeli; Dr. Francesc Franch, Canonge de Girona, Llic. en Sda. Escriptura, per la Comissió Bíblica; Dr. Ramon Ejarque, Lectoral de Tortosa, professor en Sagrada Escriptura, per l'Institut Bíblic; Dr. Bartomeu Pascual, Lectoral de Palma de Mallorca, i Rector del Seminari; Dr. Josep Vallès, Canonge de Tarragona, Llicenciat en Sda. Escriptura, per l'Institut Bíblic; Dr. Pere Pous, Professor en Sagrada Escriptura, per l'Institut Bíblic; Dr. Salvador Saladrigues, Llicenciat en Sagrada Escriptura, per l'Institut Bíblic; Dr. Eloi Reñé, de Lleyda, Llicenciat en Sda. Escriptura, per l'Institut Bíblic; P. Josep M.ª Bover, S. J., Prof. de Teologia Bíblica en la Universitat Gregoriana de Roma; P. Miquel Panadès, C. M. F., Llic. en Sda. Escriptura, per l'Institut Bíblic; P. Joan Rovira, S. J., Professor de Sda. Escriptura en el Col·legi Màxim de Sarrià; P. Josep Trepapat, O. F. M., Llic. en Sda. Escriptura, per la Comissió Bíblica.

Hi hagué dues sessions: la del dia 9 i la del dia 10. En elles es donà compte de la constitució de l'*Obra del Sant Evangeli* l'any 1921, i dels documents que en aquella data s'havien tramès a la Nunciatura Apostòlica d'Espanya i a la Pia Societat de Sant Jeroni de Roma. Fou presentada la recent edició d'*El Sant Evangeli i els Fets dels Apòstols* de 10.000 exemplars, acabada pel mes de març de 1924 i exhaurida totalment en pocs dies, i es donà compte de com s'estava imprimint la segona edició de 26.000 exemplars, que s'esperava acabar en el termini de pocs dies. Efectivament, fou acabada pel mes de juliol.

Presentats els treballs que ja havien fet alguns de la Comissió per arribar a la versió total del Nou Testament i de tota la Bíblia, tal com ho encomanava l'Emm. Sr. Cardenal de Tarragona en l'al·locució que encapçala la nostra edició del Sant Evangeli, es deliberà sobre la manera més pràctica i segura d'acabar el Nou Testament. Fou distribuïda la feina; fou determinat unànimement, en els seus diversos aspectes, el criteri amb què ha de fer-se la versió, tal com queda exposat en el treball que el Dr. Pere Ginebra publica en aquest *Anuari*; i fou designada una comissió revisora per donar unitat als treballs, composta del Pare Bover, Dr. Ginebra i Dr. Pous. També fou determinat el preparar la Concòrdia dels Sants Evangelis.

El dia 30 de desembre de 1924 es reuní altra vegada en ple la *Comissió tècnica* de l'*Obra del Sant Evangeli*. Es donà compte de com quedava gairebé exhaurida la tercera edició del Sant Evangeli.

Fou presentada a punt d'estampar la Concòrdia dels Sants Evangelis, i la versió total del Nou Testament gairebé acabada. D'aquest es determinà fer-ne tres edicions: una molt general, només amb el text català i breus anotacions, destinada al poble cristià; una altra del mateix format, que porti paral·lel el text llatí, per a la gent més il·lustrada; i, finalment, una tercera edició de gran format, il·lustrada amb copioses notes crítiques i exegetiques, destinada particularment als sacerdots. Aquesta darrera edició demanarà espai més llarg; les altres dues i la Concòrdia seran d'execució immediata. Finalment, fou distribuïda la tasca per a la versió de l'Antic Testament.

Comissió d'Història Eclesiàstica

El dia 29 de desembre de 1924 foren convocats a la *Biblioteca Balmes* els següents arxivers i treballadors de la història eclesiàstica:

Dr. Sebastià Puig, Canonge de Barcelona.

Mossèn Josep Mas, de Barcelona.

Mossèn Sanç Capdevila, de Tarragona.

Dr. Ramon Casadevall, Canonge de Vich.

Mossèn Josep Gudiol, de Vich.

Dr. Segimon Cunill, de Vich.

Mossèn Pere Pujol, de la Seu d'Urgell.

Mossèn Joan Serra i Vilaró, de Solsona.

Mossèn Joan Altisent, de Lleida.

Mossèn Eduard Solé, de Tortosa.

Mossèn Josep Masdeu, de Sant Joan de les Abadesses.

Tots hi concorregueren, fora del Canonge Dr. Puig i Mossèn Joan Serra, de Solsona, que restaren impeditos, i enviaren la seva adhesió.

Amb gran concòrdia de criteris i voluntats fou aprovada la conveniència de recollir lo que el P. Pascual en digué *Sacrae Cathaloniae Antiquitatis Monumenta*, o sigui, els monuments de la història eclesiàstica de Catalunya, d'estructurar racionalment la classificació d'aquests monuments per facilitar la tasca i fer-la més científica, i, finalment, de treballar gradualment i de comú acord en la recerca dels arxius. El Dr. Ramon Casadevall, que és qui primerament exposà la idea, fou encarregat de redactar un pla provisional, que es publicués en aquest *Anuari*, perquè tothom pogués fer-hi les seves observacions. Al cap de pocs dies el Dr. Casadevall envià el seu projecte en la forma següent:

Projecte del Codex Diplomaticus Universae Provinciae Ecclesiasticae Tarraconensis

I. — *Esse Ecclesiarum*. Sota aquest títol es compendria la documentació referent a l'erecció o reconstitució de les Diòcesis catalanes; demarcació de les mateixes; fundacions de monestirs i parròquies; les actes de dedicació i dotaties de les esglésies catedrals, monestirials i parroquials que es troben, i tot quant exigeixi el tema d'existència i vicissituds de les pròpies esglésies. Seguiria una segona part, que podria titular-se *Personae Ecclesiarum*, contenint: a) una espècie de *Regesta Pontificum Cathalauniae*, o sia, tota la documentació personal referent als Bisbes catalans, per tal de fixar definitivament, o amb la major aproximació almenys, la seva personalitat, la durada de llurs pontificats i donar una visió com més exacta possible dels fets i de les coses que realitzaren o en què intervingueren; i b) la documentació corresponent als orígens, desenrotllament i acció dins quiscun Bisbat de les persones morals dels mateixos, com Capítols catedral, col·legials, comunitats seculares i regulars, etc.

II. — *Ornamenta Ecclesiarum*. La primera part del segon volum, així anomenat, la constituïria el *Bullarium* complet de cada una de les esglésies; la segona aniria integrada per *Principum Privilegia*, que seria la collecció dels diplomes expedits a favor de les nostres Esglésies pels Reis Francs, Comtes sobirans i Reis d'Aragó i d'Espanya; i formaria la tercera el *Iura Ecclesiarum*, abraçant la documentació pertanyent als drets i senyoriu temporal de les nostres Esglésies; a llurs relacions jurídiques

amb la Metròpoli, amb les altres comprovincials, amb els grans monestirs i amb el Poder civil, feudal i de l'Estat, obrint-se així camí a la publicació de tantes sentències arbitrals, concòrdies, correspondència de notabilíssim valor històric, etc.

III. — *Vita cultus*. S'inclouria sota aquest títol la publicació dels textos litúrgics de les nostres catedrals, com missals, martirologis, calendaris, consuetes, etc., i tota la documentació relativa a la institució i vicissituds de les festivitats peculiars de cada Diòcesi. Com a corollari s'hi podria continuar la documentació sobre l'actitud de les Esglésies catalanes en lo que respecta als treballs d'uniformació romana dels textos litúrgics, i la concernent a l'adopció definitiva del ritu romà.

IV. — *Vita disciplinae*. Formarien aquest llibre: a) Les actes dels Concilis Provincials; b) les dels Sínodes diocesans; i c) la *Vita canonica* de quiscuna de les catedrals i les constitucions capitulars dictades per règim de cada Església. Podrien afegir-s'hi els decrets disciplinars més notables donats per Legats Apostòlics i Prelats diocesans dintre o fora de Visita pastoral; i una última secció podria dedicar-se al mateix tema en lo afectant als Monestirs amb jurisdicció *Nullius* i amb territori separat.

V. — *Rerum administratio*. Contindria aqueix volum: a) les donacions dels comtes, eclesiàstics i fidels; les *Chartae haereditatum* que figuren en nostres cartorals; b) les escriptures d'adquisició de béns mitjançant contracte; c) la documentació referent a la custòdia i conservació dels mateixos; d) l'espectant a la creació, atribucions i moviment dels oficis administratius de cada Església; e) inventaris de Tresoreria, Sagristia, etcètera, i f) tota la documentació relativa a la fàbrica material de les esglésies, altars, claustres i les altres dependències, com construcció, ampliació, reparació, contractació d'operaris, etc.

VI. — *Miscellanea*. Objecte d'aquesta secció podrien ser: a) la documentació referent a la vida i a la glorificació pòstuma dels Sants de Catalunya; b) *Antiquitates*, on es continuarien les escriptures d'importància i valor històric no pogudes encabir en cap de les seccions precedents i c) lo pertanyent al ram de Literatura, i una descripció dels Còdexs que es conserven en les catedrals de Catalunya. Aquest volum, com que es confeccionaria després d'un magne treball d'investigació i d'estudi dels arxius eclesiàstics, podria terminar amb un *Apèndix*, contenint la *Hierarchia Ecclesiastica Tarraconensis*, o sia, un nomenclàtor lo més complet possible dels Arquebisbes, Bisbes, Dignitats jurisdiccionals, Capitulars, Abats, Priors, oficis castrals, i Pàrrocos; i un altre nomenclàtor de les Esglésies de tota la Província eclesiàstica.

Per últim, seria convenient que preparats els materials per a l'edició, els visés una comissió dels mateixos arxivers eclesiàstics, a fi i efecte que l'obra fos presentada amb la uniformitat deguda.

I ara prega a la competència i reconeguda il·lustració dels bons amics i estimats companys de les Seus de Catalunya que es serveixin enriquir amb llurs observacions l'aridesa d'aquest projecte.

R. CASADEVALL, PREV.
Canonge i Arxiver

Arxiu de la Seu de Vich, 5 de gener de 1925.

Mossèn Pere Pujol, mossèn Joan Altisent i mossèn Sanç Capdevila foren encarregats de precisar normes tècniques i pràctiques per a la transcripció uniforme dels documents que han d'ésser disposats per una publicació de conjunt.

Per començar totseguit per una matèria fonamental, es convingué en recollir les actes de consagració i dedicació de les nostres esglésies. Heus aquí les normes proposades per mossèn Pere Pujol.

Normes per a la transcripció d'escriptures d'actes de consagració

Abans, però, anotem:

Primer. És necessari unificar la tasca prèvia de transcripció dels documents a l'objecte que llur publicació, *amb caràcter d'edició crítica*, responent a un pla rigorosament científic, obtingui una unitat de presentació.

Segon. L'edició projectada ha d'ésser la més perfecta i completa possible, de tal manera que anulli en certa manera les publicacions anteriors. A aquest fi caldrà publicar tots els documents d'actes de consagració coneguts, àdhuc els impresos o ja publicats, confrontant-los i corregint-los degudament amb llurs originals (donat que existeixin) o amb les altres còpies manuscrites que hi puguin haver. Caldrà, doncs, conèixer tots els ja publicats i en quin lloc o llocs ho són.

Tercer. Cal estudiar a fons el text a transcriure. Hom no donarà per definitivament enllestit pel transcriptor tot document que, en ésser ofert en còpia, no sigui per ell completament entès, ço és, que no contingui secrets en llur redacció i sentit d'ordre corrent i ordinari; encara que, per a la més completa coneixença del document, es faci precís consultar llibres (per a la identificació dels mots geogràfics es fa sovint indispensable) i demanar tota mena de clarícies. Altrament, caldrà expressar amb un *sic* o signe d'admiració entre parèntesi el mot o sentit de transcripció dubtosa.

Quart. La projectada publicació de documents no s'ha de convertir en una mera transcripció, *sinó que ha d'ésser una reproducció intel·ligent* de materials per a la història, acompanyada de les degudes anotacions i índexs que la il·lustrin, deixant-la en condicions d'ésser utilitzada convenientment. No caldrà fer una transcripció diplomàtica o paleogràfica de cada document, car, tenint preferentment l'edició un interès de caràcter històric general, caldrà enllestir la transcripció prenent per norma les publicacions de documents d'aquest gènere.

Manera de fer la transcripció.

A fi d'unificar en quant sigui possible, el treball dels distints transcriptors, caldrà tenir en compte les indicacions pràctiques següents:

a) Les quartelles s'escriuran per una sola cara en el seu format apaisat o horitzontal.

b) Tot document d'acte de consagració vindrà encapçalat amb un epígraf que contindrà abreujadament el nom, titular i geogràfic, de l'església, el del prelat consagrant, i el dia, mes i any, expressats en la data, resolts al nostre actual calendari. A cada document, en fer-se la publicació, se li destinarà un número d'ordre dintre l'acollecció general.

c) Seguidament, després d'aquest epígraf o resum del contingut de cada document, vindran unes indicacions per *A, B, C*, que l'individualitzaran: 1. Si és original, pergami o paper, amb el lloc on es troba. 2. Si existeix en còpia o còpies i a on. 3. Si és publicat íntegre, o bé hom en dona notícia, i a on. 4. Si ha estat objecte d'alguna traducció i consegüent publicació, etc., amb totes les altres clarícies del document que hom pugui donar.

d) Hom resoldrà les abreviatures, expressant gràficament totes les lletres que cal suplir. Tot nom personal, el primer mot del qual consisteix

en una sola lletra i un punt, com *B.*, o *G.*, sense que ni pel text, ni altrament, hom pugui saber si es tracta de *Bernardus* o *Berengarius*, *Gerallus* o *Guillelmus*, etc., serà transcrit deixant-lo en abreviatura.

e) Hom escriurà amb majúscula: 1. La lletra inicial del text de cada document. 2. La primera lletra després de punt i punt-i-apart (practicant-se en la còpia aquest darrer únicament quan existeixi ben marcat en l'original). 3. Els noms geogràfics i personals, i tota altra mena de noms propis. 4. Els de *sanctus*, *sancta*, en tots els casos, quan el nom que els segueix és personal; i 5. Els noms dels mesos, tant dintre el text com en la data.

f) A l'objecte de fer el text més intel·ligible hom resoldrà en *v*, d'acord amb la fonètica, la *u* dels mots que correspongui, com *avunculo*, *vexelos*, *vilare*, etc. La *i* reemplaçarà constantment la *j*, i hom adoptarà la grafia *ti* (*gratia*, *conditio*, etc.), que és l'acadèmica, sempre que, per causa d'abreviatura, s'hagi de suplir: transcrivint la contrària *ci*, que és la usual, sempre que aparegui en el text.

g) El text del document serà subjectat a una metòdica puntuació, i s'introduirà una convenient separació de paràgrafs sempre que ho reclami la millor intel·ligència del text. El punt, dos punts, coma i punt-i-coma seran emprats en la forma i manera que hom generalment acostuma en tot altre text. El punt que regularment apareix col·locat abans i després de les xifres en romà, tant si fa referència a expressió de quantitat com en la data, serà fidelment conservat en la còpia. Els altres punts en mig del text, quan no se'ls pugui donar la valor de punt i punt-i-apart, seran reemplaçats per coma, punt-i-coma i també dos punts, segons correspongui.

h) Hom emprarà també els signes convencionals següents: 1. Les paraules, síl·labes o lletres suplertes pel transcriptor, fóra d'abreviatura, s'enclouran entre claudàtors [ ]. 2. Els passatges i mots obscurs o corromputs i d'interpretació dubtosa, seran assenyalats per un *sic* o signe d'admiració entre parèntesi. 3. Els clars i llacunes, i els mots o frases borrats en el text, es marcaran amb dues estrelles que enclouran punts suspensius *.....* 4. El parèntesi ordinari serà usat també pel transcriptor en les paraules o frases a què al seu albir correspongui.

i) Finalment, hom transcriurà amb rigorosa fidelitat les signatures. En els *Sig* ✕ *num* hom no descuidarà la creu; i allà on existeixi rúbrica, sigui de l'atorgant, dels testimonis o de l'escriba, hom posarà, entre parèntesi i en cursiu, el mot (*signe*).

Nota. L'edició dels documents d'actes de consagració comportarà un apèndix d'actes o notes de consagració d'altars.

Estant corretgint les proves d'aquesta crònica, rebem de Roma la següent nota, que demostra a bastament com és arreu sentida la necessitat de treballar en l'arrecplec dels materials de la nostra història eclesiàstica.

Hispania Pontificia

Molts cregueren que era una temeritat quan a l'aleshores professor de la Universitat de Gotinga Dr. Pau Kehr, Director ara de *Monumenta Germaniae Historica*, de l'Institut Prussià de Roma i dels Arxius de Prússia, li va semblar que podia ampliar-se la gran col·lecció de butlles i documents papals que en forma de Regest havien publicat Prothast, i principalment Jaffe, amb la col·laboració d'altres erudits, sobretot de Loeffeld, per a la segona edició, però després, a mida que anaven sortint volums sobre volums de *Italia Pontificia*, desenterrant documents que havien

estat del tot desconeguts fins ara, els mateixos que el criticaven abans eren els primers sorpresos.

Veient el Sant Pare actual l'èxit de l'obra, i comprenent la necessitat de la mateixa per tot el món cristià, l'ha pregat diferents vegades que estengui la seva obra a la península ibèrica publicant *Hispania Pontificia*. La millorada situació d'Alemanya, i sobretot la munificència de Pius XI, permet ara començar l'obra. És per això que serà el mes entrant a Barcelona el Dr. Kehr, amb el sacerdot català mossèn Josep Rius, a qui encarrega la part corresponent a la nostra Província eclesiàstica.

Per il·lustrar una mica més els nostres lectors respecte a la dita obra, direm que els Regestes sobredits són sempre regestes, és a dir resums dels documents, que demés són ordenats cronològicament. La *Hispania Pontificia*, si segueix com creiem a la *Italia Pontificia*, estarà dividida per Diòcesis i dintre cada Diòcesi per esglésies, publicant íntegres tots els documents inèdits, i en extracte els ja publicats, distingint en cada cas, mitjançant un senyal especial, les butlles autèntiques de les falses i de les perdudes de les quals es té notícia i fins es coneix el text.

La bibliografia de cada església i les còpies que s'han fet dels diferents documents, així com el lloc on es troben, estan anotats amb cura veritablement benedictina.

Treballs publicats

Hem de fer esment honorable en aquesta crònica dels treballs lingüístics publicats pel nostre tresorer N'Anfòs Par. L'any 1923 la *BEIHEFTE ZUR ZEITSCHRIFT FÜR ROMANISCHE PHILOGIE* va publicar en un bell volum de 580 pàgines la seva *SINTAXI CATALANA SEGONS LOS ESCRITS EN PROSA DE BERNAT METGE*, amb portada editorial de la *Biblioteca Balmes*. És indubtablement l'estudi més científic que s'ha fet fins ara de la nostra sintaxi.

El dia 30 de novembre de 1924, N'Anfòs Par féu la seva solemnia entrada en l'*ACADEMIA DE BONES LLETRES*, llegint el seu discurs retolat d'aquesta manera: *NOTES LINGÜÍSTIQUES Y D'ESTIL SOBRE LES INSCRIPCIONS Y CARTES DE CATALUNYA ANTERIORS AL SEGLE XIVe*. És una fita importantíssima en la història científica de la llengua catalana, gairebé tota per fer.

Inauguració de l'Obra del Culte

Una de les seccions del *Foment de Pietat Catalana* és la que porta el nom d'*Apostolat de Missions i Exercicis i Obres auxiliars*, i una d'aquestes obres auxiliars és l'*Obra del Culte*, que té per fi proveir les esglésies pobres de Catalunya dels mitjans de culte que els manquen. L'obra està constituïda en seccions, que, als pocs mesos de funcionar, arribaven a 48. Fou tal el zel d'aquestes ànimes enamorades, que pel juny de 1924 ja pogueren obrir la primera exposició, que omplia el vestíbul, la sala de juntes, i una de les grans sales destinades a Biblioteca.

El dia 5 de juny s'inaugurà públicament l'*Obra del Culte* i la seva primera exposició. La festa es féu a la Biblioteca, plena de gom a gom, sota la presidència del Dr. Justí Guitart, Bisbe de la Seu d'Urgell, qui féu constar explícitament que venia en nom de l'Emm. Sr. Cardenal de Tarragona, impossibilitat d'assistir-hi, com desitjava, i dels altres Prelats de Catalunya. A la presidència hi havia

el Canonge Xantre de Barcelona, Dr. Gaspar Vilarrúbias, que portava particular representació del Sr. Bisbe de Barcelona Dr. Ramon Guillaumet.

El P. Josep Pijoan, S. J., director de l'*Obra*, exposà el fi de la mateixa, altíssim i necessari per la gran pobresa de Jesús Sagramentat en molts temples i sagraris de la nostra terra. Més que la feina que fem, Jesús estimarà l'amor amb què treballarem, imitant a la Verge Maria quan feia els vestits del Bon Jesús. Seguidament parlà el Dr. Guitart, declarant la gran satisfacció amb què tots els Prelats de la Província Eclesiàstica, reunits en conferència, havien aprovat i beneït el *Foment de Pietat Catalana*, i particularment l'*Obra* que aleshores s'inaugurava. Ell es gloriava d'haver intervingut personalment en algunes obres d'aquesta casa.

Nous llibres ingressats a la Biblioteca

Posarem aquí un catàleg de les obres principals adquirides per la *Biblioteca Balma* durant l'any 1924. Y primerament cal fer esment d'una bella col·lecció de llibres de pietat catalana donada pel bon patrici D. Leonci Soler i March, gran recercador i bibliòfil. Aquest aplec importantíssim, unit al notable tresor de llibres d'aquesta mena que teniem ja arreplegat, forma una col·lecció potser única, que hauran de consultar sovint els nostres bibliògrafs i escriptors.

També ha estat augmentada considerablement la nostra col·lecció de *Goigs* per un donatiu de D. Bernardí Martorell.

Heus aquí ara una llista de les principals obres de ciència religiosa que han ingressat en els nostres prestatges.

GALL, AUGUST VON. — *Der Hebräische Pentateuch der Samaritaner*. Giessen, 1916.

HITTEL, RUD. — *Biblia hebraica edidit Rud. Hittel, professor Lipsiensis. Editio altera emendatior stereotypica iterum recognita*. Lipsiae, J. C. Hinrichs, 1913.

FILLION, L. CL. — *La Sainte Bible (texte latin et traduction française) commentée d'après la Vulgate et les textes originaux à l'usage des Séminaires et du Clergé par L. Cl. Fillion, Prêtre de Saint-Sulpice*. Sixième édition. Paris, Librairie Lethouzey et Ané. 1920. 8 vols.

Biblia Triglotta continentia scripturas sacras Veteris et Novi Testamenti. 1 vol. Vetus Test. hebraice, graece et latine. 2 vol. Novum Test. graece, syriace et latine. Londoni. 1890.

VIGOUROUX, F. — *La Sainte Bible Polyglotte, contenant le texte hébreu original, le texte grec des Septante, le texte latin de la Vulgate et la traduction française de M. l'Abbé Glaire*. Paris. 1900. 8 vols.

Biblia Sacra, ad vetustissima Exemplaria nunc recens castigata, Romaeq. revisa: In quibus praeterea, quae subsequens Praefatio indicat capita singula versibus distincta sunt. Adiectis elegantissimis figuris. Lugduni, Apud Gulielmum Rovillium. M. D. LXXXI.

La Sainte Bible, texte de la Vulgate, traduction française en regard, avec commentaires. Paris. P. Lethielleux. Col·lecció completa.

The old Testament in greek according to the Septuagint. Edited for the syndics of the University press by Henry Barclay Swete D. D. Hon. Litt. D. Dublin... Cambridge at the University Press, 1909. 3 vols.

VOGELS, HENR. JOS. — *Novum Testamentum graece et latine. Textum graecum recensuit, apparatus criticum ex editionibus et codicibus manuscriptis collectum addidit, textum latinum ex vulgata versione Sixti V Pont. Max. iussu recognita*

- et Clementis VII auctoritate edita repetiit *Henr. Jos. Vogels*. Dusseldorf, L. Schwann, Druckerei und Verlag. 1922.
- JACQUIER, E. — *Le Nouveau Testament dans l'Église chrétienne par E. Jacquier*. Deuxième édition. Paris, 1911. 2 vols.
- JACQUIER, E. — *Histoire des livres du Nouveau Testament, par E. Jacquier*. 10 éd. Paris, 1924. 4 vols.
- SANDAY AND HAMILTON. — *Novum Testamentum Sancti Irenaei Episcopi Lugdunensis...* edited from the Mn. With Introductions, Apparatus, Notes and Appendices, by the William Sanday and Guthbert Hamilton Turner. Oxford.
- PELT, J. B. — *Histoire de l'Ancien Testament par S. G. Mgr. G. B. Pelt, Evêque de Metz*. Septième édition. Paris, 1922.
- A. LAPIDE, CORNELIUS. — *Commentaria in Scripturam Sacram R. P. Cornelii a Lapide e Societate Jesu. Sanctae Scripturae olim Lovanii, postea Romae professoris, accurate recognovit ac notis illustravit Augustinus Crampon Dioecesis Ambian. Presbyter. Editio nova accurate expurgata mendis quae in priorem irrepserant. Parisiis. Apud Ludovicum Vivès, Bibliopolam editorem. 13, via vulgo dicta Delambre, 13. M. D. CCCLXXIV. 25 vols.*
- HÖPFL, HILDEBRANDUS. — *Introductionis in Sacros utriusque Testamenti libros compendium, auctore D. Hildebrando Höpfl, O. S. B. Sublaci Typis Proto-Coenobii, MCMXXII. 3 vols.*
- Cursus Scripturae Sacrae auctoribus R. Cornely, S. Knabenbauer, Fr. de Hummelauer aliisque Soc. Jesu presbyteris.* Parisiis. Collectio completa.
- Etudes Bibliques de l'École biblique et archéologique de Jérusalem.* Paris. Librairie Victor Lecoffre, J. Gabalda, éditeur. 1914. 10 vols. En curs de publicació.
- Collectanea Biblica latina cura et studio Monachorum S. Benedicti.* Federicus Pustet, Pontificius Bibliopola, Romae - Ratisbonae - Neo Eboraci. (1912-1922). 6 vols. En curs de publicació.
- PRAT, F., S. J. — *La Théologie de Saint Paul par F. Prat, S. J.*, dixième édition. Paris, Gabriel Beauchesne, rue de Rennes, 117, 1924. 2 vols.
- MERZ, PH. P. — *Thesaurus Biblicus hoc est dicta, sententiae et exempla ex SS. Bibliis collecta et per locos communes distributa, lexicorum ordine alphabetico ad usum cancionandi et disputandi. Auctore Ph. P. Merz.* Paris, 1897.
- RIESS, RICARDUS. — *Atlas Scripturae Sacrae, auctore Dre. Ricardo de Riess.* Herder, 1924. 1 vol. in fol.
- FILLION, L. CL. — *Atlas archéologique de la Bible d'après les meilleurs documents soit anciens, soit modernes, par L. Cl. Fillion.* Paris, 1886. 1 vol. in fol.
- Codex Hammurabi. Textus primigenius, transcriptio, translatio latina, vocabularia tabula comparationis inter leges Mosis et Hammurabi.* Romae, 1910. 1 vol. in fol.
- SZCZEPANSKI, LADISLAUS. — *Quaestiones geographico-topographicae, Fasc. I. Geographia Palaestinae antiquae.* Romae, 1912. 1 vol.
- LE CAMUS, L'ABBÉ E. — *Vie de N. S. Jésus Christ.* Paris, 1897. 1 vol.
- LESETRE, H. — *Notre Seigneur Jésus Christ dans son Saint Evangile.* Paris, 1902. 1 vol.
- SERTILLANGES, A. D. — *Ce que Jésus voyait du haut de la Croix.* Editions de la Revue des Jeunes. 1 vol.
- Hebron. Le Haram el Khalil. Sepulture des Patriarches, par L. H. Vincent, O. P. le Capitaine E. J. H. Mackay, avec la collaboration de F. M. Abel, O. P.* Paris, Leroux, 1923. 2 vols. en fol. un de text i un altre de làmines.
- BENZINGER, I. — *Hebräische Archäologie von Lic. Dr. I. Benzinger in Jerusalem.* Tübingen, 1907. 1 vol.
- A Grammar of the greek New Testament in the light of historical research by A. T. Robertson, M. A., D. D., Ll. D., Litt. D. Professor of Interpretation of the New Testament in the Southern Baptist Theological Seminary, Louisville, Ky.* Third édition. Hodder et Stoughton, London, MCMXIX.

- KÖNIG, EDUARD. — *Hebräisches und aramäisches Wörterbuch zum Alten Testament von Dr. phil. u. theol. Eduard König. Leipzig, 1922. 2 ed.*
- BROCKELMANN, CAROLUS. — *Lexicon Syriacum auctore Carolo Brockelmann. Editio secunda. Halis Saxonum, 1923. En curs de publicació.*
- Sacrorum Conciliorum nova et amplissima collectio cuius Joannes Dominicus Mansi et post ipsius mortem Florentinus et Venetianus editores ab anno 1758 ad annum 1798, priores triginta unum tomos ediderunt nunc autem continuata. et Deo favente absoluta. Parisiis, MDCCCIII. Expensis Huberti Welter, Bibliopolae. 55 vols. en fol.*
- MERKLE, SEBASTIANUS. — *Concilium Tridentinum. Diariorum Actorum, Epistolarum, Tractatum nova collectio. Edidit Societas Goerressiana, promovendis inter germanos catholicos litterarum studiis. Friburgi Brisgoviae, Sumptibus Herder. 1901-1924. 7 vols. publicats.*
- FINKE, HEINRICH. — *Acta Concilii Constantiensis. Herausgegeben von Heinrich Finke. Münster i W. Druck und Verlag der Regensberg'schen Buchhandlung. 1896. Dos volums.*
- Monumenta Conciliorum Generalium saeculi decimi quinti. Ediderunt Caesareae Academiae Scientiarum socii delegati. Concilium Basileense. Vindobonae, Typis C. R. officinae typographicae Aulae et Status, MDCCCLVII. 3 vols. en fol.*
- GONZALEZ, FRANCISCO ANTONIO. — *Colección de Cánones de la Iglesia Española publicada en latin a expensas de nuestros reyes por el Señor Don Francisco Antonio González, Bibliotecario Mayor de la Nacional de la Corte. Traducida al castellano con notas e ilustraciones por D. Juan Tejada y Ramiro. Madrid. 1849. Imprenta de don José Maria Alonso. 5 vols.*
- HEFELE, CHARLES JOSEPH. — *Histoire des Conciles d'après les documents originaux. Paris. 1907. 8 vols. En curs de publicació.*
- Corpus Juris Canonici. Editio lipsiensis secunda post Aemilii Ludovici Richter's curas ad librorum manu scriptorum et editionis romanae fidem recognovit et adnotatione critica instruxit Aemilius Friedberg. Ex officina Bernhardi Tauchnitz. Lipsiae MDCCCLXXXI. 2 vols. en fol.*
- GASPARRI, CARD. PETRUS. — *Codicis Juris Canonici fontes, cura Emi. Petri Card. Gasparri editi. Romae. Typis Polyglottis Vaticanis. MCMXXIII. 1 vol.*
- WERNZ, FRANCISCUS XAV. — *Jus Canonicum auctore P. Francisco Xav. Wernz S. J. ad Codicis normam exactum opera P. Petri Vidal eiusdem Societatis sacerdotis. Romae Apud Aedes Universitatis Gregoriana. 1923. Obra en curs de publicació.*
- THIEL, ANDREAS. — *Epistolae Romanorum Pontificum genuinae et quae ad eos scripta sunt a S. Hilario usque ad Pelagium II. Ex schedis Clar. Petri Constantii aliisque editis, adhibitis praestantissimis Codicibus Italiae et Germaniae. Brunsbergae. 1867. 1 vol.*
- Germania Pontificia sive repertorium privilegiorum et litterarum a Romanis Pontificibus ante annum MCLXXXVIII Germaniae ecclesiis, monasteriis, civitatibus singulisque personis concessorum. Berolini, 1911. 2 vols.*
- Italia Pontificia sive repertorium privilegiorum et litterarum a Romanis Pontificibus ante annum MCLXXXVIII Italiae ecclesiis, monasteriis, civitatibus singulisque personis concessorum. Berolini, 1906. 6 vols.*
- SEECK, OTTO. — *Regesten der Kaiser und Päpste für die Jahre 311 bis 476 n. Chr. Stuttgart, 1919, 1 vol.*
- EUBEL, CONRADUS. — *Hierarchia Catholica aevi, sive Summorum Pontificum, S. R. E. Cardinalium, ecclesiarum Antistitum series amb anno 1198 ad 1600, Monasterii, 1914-1923. 3 vols.*
- GAMBS, PIUS BONIFACIUS. — *Series Episcoporum Ecclesiae Catholicae, quotquot innotuerunt a Beato Petro Apostolo. Ratisbonae, 1873.*
- GÖLBER, EMIL. — *Die Päpstliche Pönitentiarie von ihrem Ursprung bis zu ihrer Umgestaltung unter Pius V. Rom, 1907. 4 vols.*

- HERGENWETHER, CARD. — *Leonis X. Pontificis Maximi regesta*. Friburgi, 1884-1891.
- MOURRET, FERNAND. — *Histoire Générale de l'Eglise, par Fernad Mourret*. Paris, 1923. 9 vols. En curs de publicació.
- BREMOND, HENRI. — *Histoire littéraire du sentiment religieux en France*. Paris, 1916. 6 vols.
- BOUGAUD, MONS. — *El cristianismo y los tiempos presentes*. Barcelona, 1910. 5 vols.
- HERNÁNDEZ, PABLO, S. J. — *Misiones del Paraguay. Organización social de las doctrinas guaraníes de la Compañía de Jesús, obra escrita por el P. Pablo Hernández, religioso de la misma Compañía*. Barcelona. Gustavo Gili, editor. MCMXIII. 2 volums.
- Die griechischen christlichen Schriftsteller der ersten drei Jahrhunderte, herausgegeben von der Kirchenwäter-Commission der preussischen Akademie der Wissenschaften*. Leipzig, 1897-1924. 32 vols. En curs de publicació.
- GRAFFIN-NAU. — *Patrologia Orientalis*. Paris, 1907. 17 vols. En curs de publicació.
- Oriens Christianus. Halbjahrshefte für die Kunde des christlichen Orients, begründet vom Priestercollegium des Deutschen Campo Santo in Rom*. Leipzig, 1923.
- SANCTI AURELIJ AUGUSTINI tractatus sive sermones inediti ex codice Guelferbyitano 4096. Campoduni, 1917. 1 vol.
- SANCTI THOMÆ AQUINATIS DOCTORIS ANGELICI opera omnia, iussu impensaue Leonis XIII. P. M. edita. Romae, 1882. 13 vols. in fol. En curs de publicació.
- BELLARMINUS, ROBERTUS, BTUS. — *Ven. Cardinalis Roberti Bellarmini Politani S. J. Opera omnia ex editione Veneta, pluribus tum additis tum correctis, iterum edidit Justinus Fèvre, Protonotarius Apostolicus*. Parisiis, Apud Ludovicum Vivès, Editorem. 1870. 12 vols.
- Corpus Catholicorum. Werke Katholischer Schriftsteller im Zeitalter der Glaubensspaltung*. Münster in Westfalen, 1919. 8 vols. En curs de publicació.
- Miscellanea Tomista, en commemoració del sisè Centenari de la canonització de Sant Tomàs d'Aquino. Extraordinari d'Estudis Franciscans. Octubre-desembre*. Barcelona, 1924.
- MAINAGE, TH. — *Les principes de la Théosophie. Étude critique. Sixième édition*. Editions de la Revue des Jeunes.
- GUÉNON, RÈNE. — *Le Théosophisme, histoire d'une pseudo-religion*. Paris. Nouvelle Librairie Nationale. MCMXXI. 1 vol.
- LLORENS Y BARBA, F. X. — *Lecciones de Filosofía, explicadas en la Universidad Literaria de Barcelona durante los cursos de 1864-65 y 1867-68, por el catedrático de Metafísica Dr. D. Francisco Javier Llorens y Barba, taquigrafiadas por su discípulo Dr. D. José Balari y Jubany, catedrático de Taquigrafía*. Barcelona. Imprenta Elzeviriana, 1920. 3 vols.
- WULF, MAURICE DE. — *Histoire de la Philosophie Médiévale par Maurice de Wulf*. Louvain, 1924. 1 vol. En curs de publicació.
- BRAUN, JOSEPH. — *Handbuch der Paramentick von Joseph Braun, S. J. mit 150 Abbildungen*. Freiburg im Breisgau, 1912.
- BRAUN, JOSEPH. — *Liturgisches Handlexicon von Joseph Braun, S. J.* Regensburg, 1924. 2.^a ed.
- BRAUN, JOSEPH. — *Der christliche Altar in seiner geschichtlichen Entwicklung von Joseph Braun, S. J.* München. 1924. 2 volums amb 371 làmines fora text.
- BRAUN, JOSEPH. — *Sakramente und Sakramentalien. Eine Einführung in das römische Rituale von Joseph Braun, S. J.* Regensburg, 1922. Aquesta obra acabem de traduir-la al català i la tenim en premsa.
- PRZYWARA, ERICH. — *Kirchenjahr. Die christliche Spannungseinheit*. Freiburg, 1923. 1 volum.
- LANNER, ALOIS. — *Deutsches Laienbrevier, Psalmen, Hymnen und Gebete, von Dr. Alois Lanner*. Freiburg, 1923. 1 vol.

- ABTEI MARIALACH. — *Die Beten de Kirche. Ein Liturgisches Volksbuch.* Sankt Augustinus Verlag. Berlin.
- BERNARD, TH. — *Cours de Liturgie Romaine ou Explication historique, littéraire et mystique des cérémonies de l'Eglise à l'usage du Clergé. Prolégomènes-Messe-Bréviaire-Rituel, par M. Th. Bernard, Prêtre de Saint Sulpice.* Nouvelle édition. Paris, Berche et Tralin, éditeurs. 1898. II vols.
- SAINTE FRANÇOIS DE SALES. — *Oeuvres de Saint François de Sales, Evêque et Prince de Genève et Docteur de l'Eglise. Edition complète d'après les autographes et les éditions originales, enrichie de nombreuses pièces inédites.* Librairie Catholique Emmanuel Vitte. 20 vols.
- SAN JUAN DE LA CRUZ. — *Obras del Místico Doctor San Juan de la Cruz. Edición crítica y la más correcta y completa de las publicadas hasta hoy, con introducciones y notas del Padre Gerardo de San Juan de la Cruz, Carmelita Descalzo, y un epílogo del Excmo. Sr. D. Marcelino Menéndez y Pelayo.* Toledo, 1912. 3 vols.
- SAINTE VINCENT DE PAUL. — *Correspondence. Entretiens. Documents. Edition publiée et annotée par Pierre Coste.* Paris, 1923.
- S. ALFONSO MARIA DE LIGUORI. — *Opere ascetiche, dogmatiche e morali di S. Alfonso Maria de Liguori, Dottore di Santa Chiesa, Fondatore della Congreg. del SS. Redentore, seguite dalla vita del Santo, scritta dal P. Tannoia del medesimo Istituto.* Torino, 1887. Per Giacinto Marietti.
- MURILLO, FRAY DIEGO. — *Instrucción para enseñar la virtud a los principiantes y escuela espiritual para la perfección evangélica. Compuestas por el Padre Fray Diego Murillo.* Barcelona. Gustavo Gili, editor. MCMVII. 2 vols.
- HOLL, CONSTANTINO. — *Mujeres ilustres. Lecturas para las jóvenes católicas.* Friburgo de Brisgovia, Herder, 1923. I vol.
- RIBERA, FRANCISCO DE. — *Vida de Santa Teresa de Jesús por el P. Francisco de Ribera 2.ª ed.* Barcelona, 1908. I vol.
- KEPPLER, PAUL W. VON. — *Escuela del dolor, por el Dr. Paul W. von Keppler.* Friburgo de Brisgovia, Herder, 1924. I vol.
- ROSSIGNOLI, JUAN. — *La Familia, el trabajo y la propiedad en el estado moderno.* Barcelona, 1911.
- LOHNER, TOBIAS. — *Bibliotheca manualis concionatoria ordine alphabetico digesta. Editio novissima et accuratissime emendata.* Parisiis. Apud Hippolitum Walzer, Bibliopolam editorem, MDCCCLXXXVII. 5 vols.
- GAY, CHARLES. — *Obras completas de Carlos Gay.* 13 vols.
- JORDAN, HERMANN. — *Geschichte der altchristlichen Literatur, von Lic. Hermann Jordan.* Leipzig, 1911, I vol.
- CHEVALIER, ULISES. — *Répertoire des sources historiques du Moyen Age.* Montbéliard, 1903. 5 vols.
- BARDENHEWER, OTTO. — *Geschichte der Altkirchlichen Literatur.* Freiburg im Brisg, 1913. 3 vols.
- PACHTLER, G. M. — *Ratio Studiorum et institutiones scholasticae Societatis Jesu per Germaniam olim vigentes, collectae, concinnatae, dilucidatae a G. M. Pachtler, S. J.* Berlin, 1887. 4 vols.
- AICARDO, JOSÉ MANUEL. — *Comentario a las Constituciones de la Compañía de Jesús.* Madrid, 1919. 3 vols.
- KIRCHNER, JOHANNES. — *Prosopographia Attica, edidit Johannes Kirchner, Berolini, 1901. 2 vols.*
- KLEBS, ELIMARUS. — *Prosopographia Imperii Romani saec. I. II. III.* Berolini, 1897. 4 vols.
- Monumenta Germaniae historica. Scriptores rerum germanicarum nova series.* Berolini, 1922-24. 4 vols.
- Monumenta historica Societatis Jesu.* Madrid, 1894. 61 volums. En curs de publicació.

- SANCHIS Y SIVERA, JOSÉ. — *Nomenclator geográfico-eclésiástico de los pueblos de la Diócesis de Valencia...* por José Sanchis y Sivera. Valencia, 1922. 1 vol.
- SANCHIS Y SIVERA, JOSÉ. — *La Diócesis Valentina. Estudios históricos por José Sanchis y Sivera.* Valencia, 1920.
- SANCHIS Y SIVERA, JOSÉ. — *Algunos documentos y cartas privadas que pertenecieron al segundo Duque de Gandía don Juan de Borja. Notas para la historia de Alejandro VI.* Valencia, 1919.
- ALTISENT, JUAN B. — *Alonso de Borja en Lérida (1408-1423) después Papa Calixto III, por el Dr. Juan B. Altisent Jové, Pbro. Lérida, 1924. 1 vol.*
- FINKE, HEINRICH. — *Aus den Tagen Bonifaz VIII, Funde und Forschungen von Dr. Heinrich Finke.* Münster i. W., 1902. 1 vol.
- FINKE, HEINRICH. — *Acta Agagonensia, Quellen zur deutschen, italienischen, französischen, spanischen zur Kirchen und Kulturgeschichte aus der diplomatischen Korrespondenz Jaymes II (1291-1327).* Berlin, 1908. 3 vols.
- KELLNER, HEINRICH. — *Heortologie oder die geschichtliche Entwicklung des Kirchenjahres und der Heiligenfeste von den ältesten Zeiten bis zur Gegenwart.* Freiburg, 1911. 1 vol. de XV-318 p.
- SCHRAM, ROBERT. — *Kalendariographische und Chronologische Tafeln von Dr. Robert Schram.* Leipzig, 1908. 1 vol. XXXVI-368 p.
- GINZEL, F. K. — *Handbuch der mathematischen und technischen Chronologie.* Leipzig, 1906. 3 vols.
- Miscellanea Francesco Ehrle. — Scritti di storia e paleografia, pubblicati sotto gli auspici di S. S. Pio X in occasione dell'ottantesimo natalizio dell'Emo. Cardinale Francesco Ehrle.* Vol. V. Roma, Biblioteca Apostolica Vaticana, MCMXXIV.
- COUSSEMAKER, E. DE. — *Scriptorum de musica Medii Aevi novam seriem a Gerbertina alteram collegit nuncque primum edidit E. de Coussemaker.* Paris, 1864-1908.
- Université Catholique de Louvain. Revue d'Histoire Ecclésiastique, fondée en 1900 Par A. Cauchie et P. Ladeuze. Collección completa.*
- Studien über christliche Denkmäler. Herausgegeben von Johannes Ficker.* Leipzig, 1902-1922. 14 fasc. En curs de publicació.
- DU CANGE. — *Glossarium mediae et infimae latinitatis.* Niort, 1883. 11 vols.
- Tesaurus linguae latinae. Editus auctoritate et consilio Academicarum quinque Germanicarum Berolinensis, Gottingensis, Lipsiensis, Monacensis, Vindobonensis.* Lipsiae, 1900. 3 vols. En curs de publicació.
- Histoire Littéraire de la France, où l'on traite de l'origine et du progrès, de la décadence et du rétablissement des Sciences parmi les Gaulois et parmi les François...* par des Religieux Bénédictins de la Congrégation de St. Maur. Paris, 1865. 40 vols.
- VIOLET-LE-DUC. — *Dictionnaire raisonné de l'architecture française.* Paris, 1869. 10 vols.
- HULTSCH, FRIEDRICH. — *Griechische und römische Metrologie von Friedrich Hultsch. Zweite Bearbeitung.* Berlin, Weidmannsche Buchhandlung, 1882.
- Associazione artistica fra i cultori di architettura in Roma. Monografie sulle Chiese di Roma. I. S. Agata dei Goti per C. Huelsen, C. Cecchelli, G. Giovannoni, U. Monneret de Villard, A. Muñoz.* Roma, P. Sansaini, editore, 1924.
- JÜNEMANN, GUILLERMO. — *Estética literaria por Guillermo Jünemann.* Friburgo de Brisgovia, Herder, 1923. 1 vol.
- KIRCH, KONRAD. — *Helden des Christentums. Heiligenbilder, herausgegeben von Konrad Kirch, S. J. Paderborn, 1921. 7 vols.*
- Les Manuscrits de Léonard de Vinci, publiés en facsimiles (procédé orase) avec transcription littérale, traduction française, préface et table méthodique par M. Charles Ravaisson.* Mollien, Paris, 891, 6 vols. in fol.
- GONZÁLEZ HURTEBISE, EDUARDO. — *Guía histórico-descriptiva del Archive de la Corona de Aragón en Barcelona.* Madrid, 1920.

- AGUILÓ Y FUSTER, MARIAN. — *Cançoners de les obretes en nostra lengua materna mes divulgades durant los segles XIV, XV e XVI recullit e ordenat per Marian Aguiló y Fuster*. Barcelona, Verdaguer.
- CONSTITUTIONS y altres drets de Catalunya, compilats en virtut del capítol de Cort LXXXII de las Corts per la S. C. y R. Majestat del Rey Don Philip IV. Nostre Senyor celebradas en la ciutat de Barcelona, any MDCCCII. Barcelona, En Casa de Joan Pau Martí, y Joseph Llopis Estampers. Any 1704. 2 vols. relligats en un sol tom, de format gran foli. L'any 1909 fou reproduït a càrrec del Molt Illtre. Col·legi d'Advocats de la present ciutat.
- GRIERA, A. — *Atlas lingüístic de Catalunya*. Barcelona, 1923. 3 vols. En curs de publicació.
- SAGARRA, FERRAN DE. — *La Sigillografia Catalana*. En curs de publicació.
- NEUSS, WILHELM. — *Die katalanische Bibelillustration um die Wende des ersten Jahrtausends und die altspanische Buchmalerei von Dr. Wilhelm Neuss, Professor der Theologie an der Universität Bonn*. Kurt Schroeder Verlag, Bonn und Leipzig, 1922. 1 vol.
- ROVIRA I VIRGILI, ANTONI. — *Història nacional de Catalunya*. Barcelona, 1922. 2 vols. En curs de publicació.
- BRUNET, JACQUES. — *Manuel du libraire et de l'amateur de livres*. Berlin, 1922. 5 ed.
- PALAU Y DULCET, ANTONIO. — *Manual del librero hispano-americano*. Barcelona, 1924. 2 vols. En curs de publicació; el segon volum conté fins la Ch.
- GRAESSE, JEAN GEORGE. — *Trésor de livres rares et précieux ou Nouveau dictionnaire bibliographique, par Jean George Théodore Graesse*. Berlin, Josef Altmann, 1922. 8 vols. en fol.
- SOMMERVOGEL, CHARLES, S. J. — *Bibliothèque de la Compagnie de Jésus*. Paris, Alphonse Picard, MDCCCXC. II vols. en fol. Està en curs de publicació un suplement a aquesta obra.